

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/97/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716202440
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8716202440.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: LITA, autorská spoločnosť, so sídlom Mozartova 9, 810 01 Bratislava, IČO: 00 420 166, práv. zast. JUDr. Dagmar Kubovičová, advokátka, Nám. Biely kríž 3, 830 03 Bratislava, proti žalovanému: HOTEL POPRAD, s.r.o., so sídlom Partizánska 677/17, 058 01 Poprad, IČO: 36 489 565, práv. zast. PETKOV & Co s.r.o., advokátska kancelária, Na vřšku 12, 811 01 Bratislava, o zaplatenie 4.582 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp.zn. 15C/21/2016-221 zo dňa 09.10.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku II. a III.

II. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd I. inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku z a m i e t a .

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.582 eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.582 eur od 14.3.2016 do zaplatenia.

III. Žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané a dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná a preto jej vyhovel. Predovšetkým sa súd zaoberal tou skutočnosťou či žalobca je v tomto konaní aktívne legitimovaný, nakoľko túto skutočnosť žalovaný popieral. Aktívna legitímácia žalobcu bola preukázaná rozhodnutím - Oprávnenie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na výkon kolektívnej správy zo dňa 11.05.2010. Na základe uvedenej skutočnosti bola daná aktívna legitímácia žalobcu. Čo sa týka pasívnej legitímácie, súd tu poukazuje na tú skutočnosť, že v konaní nebolo spochybňované, že žalovaný prevádzkuje ubytovacie zariadenie M. na adrese F., pričom ide o zariadenie v štandarde hotel tri. Taktiež zo strany žalobcu bolo preukázané, že tento má celkove v zariadení 58 zvukovoobrazových zariadení a 58 zvukových zariadení v izbách ubytovacieho M. F.. Podľa Sadzobníka autorských odmien za použitie literárnych, dramatických, hudobnodramatických, choreografických a audiovizuálnych diel žalobcu, ktorý je účinný od 01.01.2015 a ktorý bol pripojený k žalobe bolo zistené, že podľa časti B bod 2 odmena za použitie diel verejným prenosom je pokiaľ ide o zvukovoobrazové zariadenie pre hotel s tromi hviezdikami 26 eur a zvukové zariadenie vo výške 13,50 eura. V konaní bolo nesporne zistené, že žalobca je organizáciou vykonávajúcou kolektívnu správu, ktorá vykonáva uplatňovanie ochrany majetkových práv autorov. Predmet jej činnosti tvorí spravovanie práv k literárnym, dramatickým,

hudobnodramatických, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia. V rámci tohto oprávnenia je oprávnený na dobrovoľnú kolektívnu správu podľa autorského zákona. Samotné autorské právo podľa § 15 vzniká okamihom, kedy je dielo vyjadrené v podobe vnímateľnej zmyslami. Majetkové právo ako súčasť autorského práva v sebe zahŕňa nielen právo autora na použitie svojho diela, ale aj právo udeľovať súhlas na jeho použitie inej osobe a určenie si odmeny za udelenie takejto možnosti. To znamená, že autor, ktorému náleží právo na odmenu môže toto právo realizovať sám resp. prostredníctvom inštitútu kolektívnej ochrany a správy majetkových práv autorov. V takýchto prípadoch potom na strane nadobúdateľa takéhoto práva vzniká povinnosť uhradiť odmenu autorovi. Žalobca ako organizácia s výkonom kolektívnej správy je povinná túto riadne vykonávať v rozsahu udeleného povolenia s odbornou náležitosťou a je povinný zastupovať nositeľov práv a uzatvárať zmluvy za rovnakých podmienok a dohadovať s nimi odmenu. V prípade, ak používateľ nepreukáže, že nositeľ práv vylúčil kolektívnu správu podľa § 84 ods. 1 autorského zákona a ak bolo v odbore použitia predmetov ochrany udelené oprávnenie podľa § 80 je používateľ povinný si plniť povinnosti vyplývajúce z ochrany prostredníctvom organizácie. Na základe uvedeného je teda dané, že ak chce používateľ predmet ochrany použiť je povinný plniť svoje povinnosti priamo oprávnenej organizácii kolektívnej správy pokiaľ používateľ nepreukáže, že konkrétny nositeľ práv kolektívnu správu vylúčil. Z tohto teda vyplýva, že žalovaný mal preukázať, že autori, ktorých zastupuje žalobca vylúčili vo všetkých použitých predmetoch ochrany práv zastupovanie žalobcu resp. len v niektorých. Toto však v konaní nebolo preukázané. Samotným účelom kolektívnej správy je najmä efektívne uplatňovanie práv autorov a nositeľov práv súvisiacich s autorským právom. Je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že prakticky sa nedá a nie je ani žiaduce a reálne možné, aby sa pred uzatváraním hromadnej alebo kolektívnej licenčnej zmluvy pre daný prípad použitia diel jednotlivito preukazoval presný počet spravovaných predmetov ochrany ako aj rozsah zastupovaných autorov tak ako to tvrdí žalovaný. Je samozrejmé, že požiadavky a argumenty, na ktoré poukazoval žalovaný absolútne odporujú zmyslu zavedenia inštitútu právnej úpravy kolektívnej správy v zmysle autorského zákona. Čo sa týka preukazovania, že ktoré diela autorov boli používané pri ktorom televíznom vysielaní, v ktoré dni, popri prípade mesiace, súd poukazuje na to, že toto je technicky nemožné vykonať, pretože tak ako už súd vyššie preukázal zmyslom kolektívnej správy bola možnosť zastúpenia autorov pri výkone ich práv k dielam prostredníctvom spoločnosti, ktorá sa tomuto bude venovať.

Čo sa týka poukazovania na to, že jedna autorská spoločnosť, či už SOZA alebo Slovgram alebo LITA by mohli duplicitne zastupovať autorov v praxi k takémuto výpadu nemôže dôjsť, aby používateľ platil dvakrát za to isté, pretože jeden nositeľ práv nemôže byť daný pre ten istý predmet ochrany zastupovaný viacerými organizáciami kolektívnej správy. Vo veci námietky ceny za zvukovoobrazové alebo zvukové zariadenie vo veci obvyklej licenčnej odmeny, ktorá bola stanovená žalobcom na sumu 26 eur, resp. 13,50 eura, súd poukazuje na to, že v prípade ďalšieho verejného prenosu je právna situácia týkajúca sa výšky odmeny úplne odlišná a neporovnateľná s inými právnymi inštitútmi, ktoré zastupujú iných autorov, napr. SOZA alebo Slovgram. Preto nie je možné tu porovnávať ceny, ktoré si uplatňujú iné spoločnosti za iné diela a za inú ochranu práv. Je tu v rámci ochrany aj určitý verejnoprávny prvok tým, že pokiaľ sa žalovanému odmena za používanie predmetov vidí neprímeraná má možnosť podať žalobu o určenie obsahu hromadnej licenčnej zmluvy, pričom súdu do dňa rozhodnutia nebola preukázaná skutočnosť, že by k takémuto podaniu došlo. Žalobca rozhodne preukázal, že uzatváral zmluvy, pri ktorých bola odmena dohodnutá podľa sadzobníka žalobcu, čo ju robí obvyklou odmenou, keďže iná organizácia zastrešujúca takýchto autorov na území Slovenskej republiky nepôsobila. Neobstojí potom tvrdenie žalovaného, že je potrebné porovnávať zmluvy s inými spoločnosťami, keďže výkon takýchto práv, ktoré mal žalobca iná spoločnosť nerobila, pretože nebolo by možné porovnať ich s inými spoločnosťami. Taktiež neobstojí tu porovnávanie s inými krajinami, na ktoré poukazoval žalovaný, pretože tu sú iné spoločenské pomery. Na základe týchto skutočností súd teda návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Čo sa týka úrokov z omeškania, súd mal preukázané, že žalobca žalovaného vyzval o zaplatenie sumy, pričom tento ju riadne a včas nezaplatil. Keďže žalovaný je s plnením peňažného dlhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči žalovanému nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Ku dňu omeškania bola výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. vo výške 5,05 % p. a.. Z tohto dôvodu súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne z dlžnej sumy 4.582 eur od 14.03.2016 do zaplatenia.

Pokiaľ ide o návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP, na základe toho, že Protimonopolný úrad Slovenskej republiky oznámil, že sa nebude zatiaľ vecou zaoberať a zatiaľ, že sa ani nezaoberá, má súd za to, že prerušenie konania z uvedeného dôvodu je nadbytočné a nehospodárne. Taktiež tu súd poukazuje aj na skutočnosť, že žalobca uzatvoril zmluvy s viac ako

300 subjektmi prevádzkujúcimi ubytovacie zariadenia, čím došlo k akceptovaniu sumy ceny navrhutej žalobcom a táto nadobudla určitý charakter ceny obvyklej.

Vo veci návrhu žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP súd zamietol tento návrh z dôvodu, že nedospel k záveru o neústavnosti ustanovení autorského zákona tak ako na ne poukazoval žalovaný. Je len na posúdení súdu či takýto návrh podá alebo nie, pričom v tejto súvislosti sa poukazuje na skutočnosť, že viaceré sudy prejednávajúce žalobu opierajúce sa o rovnaké skutkové a právne okolnosti dospeli k záveru, že nie je tu dôvod na prerušenie konania.

Vo veci návrhu žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP súd tento návrh zamietol z dôvodu, že nie je možné podať otázku formulovanú žalovaným s tým, aby ako prejudiciálnu otázku Súdny dvor posúdil ním položenú otázku, pretože Súdny dvor nerozhoduje o konkrétnych skutkových alebo právnych okolnostiach prejednaného prípadu, ale poskytuje výklad európskeho práva. Výklad vnútroštátneho práva prislúcha len do právomoci vnútroštátnych súdov.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku II. a III., podal odvolanie žalovaný. Odvolacie dôvody podriadil pod ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP, ako aj pod § 365 ods. 2 CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval odvolateľ za nezákonné a nesprávne z dôvodov, že v konaní nebolo zo strany žalobcu riadne preukázané, že žalovaný v žalovanom období vykonával verejný prenos a v akom rozsahu ho vykonával, nebola žalobcom dostatočne tvrdená a preukázaná jeho aktívna vecná legitímácia ako to predpokladá ustanovenie § 56 ods. 1 písm. g) zákona č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom a že zo strany žalobcu došlo k zneužitiu dominantného postavenia na trhu uplatňovaním neprimeraných cien, čo je v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tiež namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalovaného poukazom na ustanovenie § 132 ods. 1 CSP. Tvrdil, že žalobca v konaní neunesol bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno o skutočnostiach podstatných a potrebných na to, aby súd vydal rozhodnutie priaznivé pre žalobcu. Pre žalobcu z Autorského zákona a ani z iného zákona nevyplýva žiadna výnimka týkajúca sa unesenia dôkazného bremena, či preukazovania vzniku bezdôvodného obohatenia, na základe ktorej by to mal byť práve žalovaný, ktorý má preukázať, že sa bezdôvodne neobohatí. Vyslovil názor, že žalobca mal tvrdiť a preukázať existenciu dôvodu vzniku bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného na úkor nositeľov práv zastupovaných žalobcom, teda neoprávnený verejný prenos diel, ktoré spravuje žalobca a rozsah bezdôvodného obohatenia, ktorý súvisí s obsadenosťou hotela žalovaného. Poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-306/05 a vo veci C-136/09 v nadväznosti na Smernicu č. 2001/29 zdôraznil, že nevyhnutnými a navyše kumulatívnymi prvkami verejného prenosu je umiestnenie funkčného TV prijímača na izbu hotelového zariadenia, napojenie TV prijímača na televízny signál umožňujúci vnímať vysielanie a existencia novej verejnosti, teda ubytovaní hostia na izbe. Žalobca sa v spore obmedzil výlučne na tvrdenie, že žalovaný prevádzkuje hotel, čo však automaticky neznamená, že v hoteli boli ubytovaní nejakí hostia, resp., že boli ubytovaní vo všetkých izbách hotelového zariadenia. Ak totižto na hotelovej izbe nebol nikto ubytovaný, nie je pre takúto izbu splnený tretí predpoklad verejného prenosu, teda existencia tzv. novej verejnosti na izbe. Samotné zabezpečenie fyzických zariadení uskutočňujúcich prenos rozhlasových a televíznych programov sa samo o sebe nerovná prenosu v zmysle uvedenej smernice. Žalobca v konaní neposkytol tvrdenia o existencii tzv. novej verejnosti v hotelovom zariadení žalovaného a tieto tvrdenia relevantným spôsobom ani nepreukázal čo do právneho základu. Žalobca si uplatnil bezdôvodného obohatenia voči žalovanému vo výške, ktorá by zodpovedala 100 % obsadeniu hotela žalovaného počas obdobia 365 dní v roku bez reálneho obsadenia hotela v žalovanom období. Žalovaný namietal, že žalobca v konaní uplatňuje „teoretický prospech“, ktorý by mohol byť dosiahnutý, ak by žalovaný platil žalobcovi licenčnú odmenu na základe licenčnej zmluvy, avšak žalobca v konaní nežaloval zaplatenie licenčnej odmeny, ale vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa od výšky licenčnej odmeny len odvíja. Rozsah bezdôvodného obohatenia tak bolo možné zistiť výlučne dokazovaním, ktoré by jednoznačne preukázalo obsadenosť ubytovacieho zariadenia žalovaného v žalovanom období. Žalobca však takéto dokazovanie nenavrhol.

Žalovaný ďalej namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ku ktorému záveru dospel súd prvej inštancie nesprávnym výkladom ustanovenia § 84 ods.1 Autorského zákona. Súd prvej inštancie v dôsledku euronekonformnej interpretácie § 84 Autorského zákona mylne vychádzal z predpokladu, že samotným faktom, že žalobca je organizáciou kolektívnej správy práv a že mu bolo vydané oprávnenie na výkon kolektívnej správy práv postačuje bez ďalšieho na preukázanie toho, že žalobca zastupuje práve tých oprávnených nositeľov práv a vo vzťahu k tým dielam, ktoré mali byť

v žalovanom období, teda v roku 2015 predmetom verejného prenosu prostredníctvom technického zariadenia zo strany žalovaného neoprávnene použité. Súd prvej inštancie pochybil, keď existenciu aktívnej vecnej legitímácie zistil len z oprávnenia žalobcu na výkon kolektívnej správy práv, z menného zoznamu, zo zoznamu partnerských organizácií a priamo z ustanovenia právneho predpisu. Zdôraznil, že unesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena vo vzťahu k preukázaniu existencie aktívnej vecnej legitímácie zaťažuje výlučne žalobcu, pričom listiny, ktoré boli žalobcom predložené, neboli spôsobilé túto skutočnosť preukázať. Pri posudzovaní otázky aktívnej vecnej legitímácie totižto opomenul, že kolektívna správa práv viažuca sa k použitiu predmetu ochrany verejným prenosom akýmkoľvek technickými prostriedkami spadá do kategórie dobrovoľnej kolektívnej správy práv a teda žalobca môže nositeľa autorských práv zastupovať výlučne na základe dohody medzi oprávneným nositeľom práva a organizáciou kolektívnej správy a v s ním dohodnutom rozsahu. Žalobca by teda mal vedieť koho, vo vzťahu k akému predmetu ochrany zastupuje a tieto informácie by mal žalobca byť schopný skonfrontovať s údajmi uvedenými v štatistike vysielania, ktorú v konaní predložil. Uvedomil si, že do úvahy by prichádzalo dokazovanie väčším množstvom relevantných listín a mohol by nastať procesný stav non liquet. Trval však na tom, že aj v takomto prípade má súd povinnosť vykonať dokazovanie na relevantnej vzorke, napr. na 50 prípadoch, pričom žalobcovi nič nebránilo, aby takýto počet tvrdení súdu poskytol a riadne preukázal. Žalovaný vyslovil názor, že ak v konaní nepriamy zástupca riadne netvrdí a nepreukáže, že má mandát od oprávnených nositeľov práv, ktorí sú zároveň oprávnení tieto práva aj vykonávať, tak v takom prípade nesmie byť takýto zástupca v konaní úspešný, pretože v konaní vystupuje na účet niekoho, kto mu na také zastúpenie na základe dohody a z dohody vyplývajúcom rozsahu nedal mandát. Samotné oprávnenie na výkon kolektívnej správy práv ešte neoprávňuje organizáciu kolektívnej správy práv uplatňovať v mene oprávnených nositeľov práv ich nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia, hoci by aj skutočne existovali. Mandát na úspešné uplatňovanie nárokov nositeľov práv na súde vzniká až vtedy, keď organizácia kolektívnej správy práv má uzatvorenú dohodu s oprávneným nositeľom práv, dôjde k neoprávnenému použitiu takého diela, pričom správu práv k tomuto dielu oprávnený nositeľ práv na základe písomného oznámenia zveril príslušnej organizácii kolektívnej správy na spravovanie. Zo skutočnosti, že žalobcovi bolo vydané oprávnenie č. 2/2004 Ministerstvom kultúry SR na výkon kolektívnej správy práv nemožno preto bez ďalšieho vyvodiť, že žalobca je v spore aktívne vecne legitímovaným subjektom. Táto skutočnosť preukazuje iba to, že žalobca je oprávnený v súdnych konaniach konať vo vlastnom mene. V spore o vydanie bezdôvodného obohatenia však musí účinne tvrdiť a relevantnými dôkazmi preukázať, ktorých oprávnených nositeľov majetkových práv zastupuje, vo vzťahu ku ktorým predmetom ochrany a že sú to práve tie predmety ochrany, ktoré žalovaný v žalovanom období aj naozaj neoprávnene použil. Na preukázanie vecnej aktívnej legitímácie však nestačia žalobcom predložené formulárové zmluvy, keďže z týchto nevyplýva špecifikácia predmetov ochrany. Zo zmlúv vyplýva, že údajní oprávnení nositelia práv dávajú do správy „všetky“ svoje diela, avšak podľa § 78 ods. 2 Autorského zákona podmienkou účinného zverenia predmetu ochrany zo strany oprávneného nositeľa práv do správy organizácií kolektívnej správy je písomné oznámenie oprávneného nositeľa adresované organizáciou kolektívnej správy, ktoré obsahuje identifikáciu konkrétneho predmetu ochrany na účely ich zaradenia do registra predmetov ochrany. Žalobca však takéto písomné oznámenie súdu nepredložil. Nebolo tak zo strany žalovaného možné verifikovať, či sú to práve také predmety ochrany, ktoré mali byť v roku 2015 obsahom verejného prenosu a zároveň nebolo možné verifikovať, či boli tieto predmety ochrany dané do správy žalobcovi oprávneným nositeľom majetkových práv alebo či ich do správy žalobcovi zveril neoprávnený subjekt, ktorému výkon majetkových práv k predmetu ochrany neprislúcha. Menný zoznam údajných slovenských oprávnených nositeľov majetkových práv nie je dôkaz spôsobilý akýmkoľvek spôsobom preukázať aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore. To isté platí aj vo vzťahu k mennému zoznamu zahraničných partnerských organizácií.

Žalovaný nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého aktívna vecná legitímácia žalobcu vyplýva z ustanovenia § 84 Autorského zákona. Interpretácia tohto ustanovenia, ku ktorému sa priklonil súd prvej inštancie je totižto v priamom rozpore s právom Európskej únie. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-301/15, v zmysle ktorého je prezumpovanie alebo implikovanie súhlasu nositeľov práv s výkonom ich výlučných práv organizáciou kolektívnej správy bez ich vedomia zákonným predpisom v rozpore s právom Európskej únie. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie sa argumentáciou žalovaného, opierajúcou sa o uvedené rozhodnutie, opomenul vysporiadať, ba naopak, vyslovil názor, ktorý je v priamom rozpore s týmto rozhodnutím. Mal za to, že interpretácia ustanovenia § 84 ods. 1 Autorského zákona zvolená súdom prvej inštancie je aj v rozpore s obsahom a účelom Smernice 2001/29/EHS. Do pozornosti odvolacieho súdu dal skutočnosť, že Súdny dvor EÚ už riešil po právnej stránke rovnakú otázku vo vzťahu k obdobnej právnej úprave iného členského

štátu, pričom konštatoval, že je v rozpore so Smernicou 2001/29/EHS právna úprava, ktorá bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava zverila autorizovanej organizácii pre výber a prerozdelenie poplatkov výkon práva udeliť súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos v digitálnej podobe obchodne nedostupných kníh. Súdny dvor EÚ zdôraznil, že ochranu, ktorú priznáva smernica treba vykladať extenzívne a že sa neobmedzuje len na priznanie práv, ale zahŕňa aj výkon uvedených práv. Vzhľadom na preventívnu povahu dotknutých práv sa vyžaduje predchádzajúci (hoci aj implicitný) súhlas autora. Bez právneho významu považoval skutočnosť, že vec C-301/15 sa skutkovo týkala iného spôsobu verejného prenosu a iného druhu diel. Podstatné je to, že Súdny dvor EÚ riešil právne totožnú otázku, a to otázku verejného prenosu diel prostredníctvom technických prostriedkov. Mal za to, že na úrovni Európskej únie už bolo rozhodnuté, že taká vnútroštátna právna úprava, akou je aj úprava obsiahnutá v § 84 ods. 1 Autorského zákona interpretovaná súdom prvej inštancie je v rozpore s právom Európskej únie. Ak teda ustanovenie § 84 ods. 1 Autorského zákona je rozporné s obsahom a cieľom Čl. 2 písm. a/ a Čl. 3 ods. 1 Smernice č. 2001/29/EHS, tak súd prvej inštancie bol povinný vylúčiť z aplikácie uvedenú vnútroštátnu právnu normu. Tiež mal možnosť obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou.

Žalovaný trval na neunesení dôkazného bremena žalobcom, teda že z väčšiny tvrdení žalobcu nebolo možné zistiť rozhodujúcu skutočnosť, a to síce, kto je podľa tvrdení žalobcu oprávneným nositeľom majetkových práv k audiovizuálnym dielam a súčasne potom nebolo možné zo strany žalovaného účinne konfrontovať žalobcove tvrdenia, týkajúce sa zoznamu ním zastúpených autorov. Pokiaľ teda nie je jasné, kto je oprávnený nositeľ majetkových práv, nevie sa ani to, či žalobca vôbec tvrdí, že ho na základe dohody a v dohodnutom rozsahu aj zastupuje. Namietal, že dokazovanie, ktoré navrhol za účelom zistenia, kto je oprávneným nositeľom majetkových práv súd prvej inštancie nevykonal a ak ho aj vykonal, tak ho relevantne nevyhodnotil, v dôsledku čoho prijal nesprávne skutkové zistenia, z ktorých vyvodil nesprávne právne závery. Pokiaľ zo strany žalobcu nebolo na základe jeho tvrdení vytvorené riadne prepojenie medzi zoznamom nositeľov práv na zozname audiovizuálnych diel použitých vo vysielaní podľa štatistiky vysielania v roku 2015, nebolo možné overiť, či nositelia práv, ktorých zoznam predložil do konania žalobca, sú zároveň aj oprávnenými nositeľmi majetkových práv k predmetom ochrany, ktoré boli obsahom vysielania v roku 2015. V súvislosti s týmto tvrdením poukázal na konkrétny rozpor týkajúci sa 16. dielu 2. série seriálu Aféry. Svoju argumentáciu podporil poukazom na rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 19Ca/4/2016.

Žalovaný tiež namietal, že súd prvej inštancie sa v rozsudku vôbec nevysporiadal s dôkazom predloženým žalovaným - Analýzou licenčných platieb v hotelových a reštauračných zariadeniach kolektívnym správcom vo vybraných krajinách Európy zo 14.03.2016. V súvislosti s touto námietkou poukázal žalovaný na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-177/16, v časti v ktorej podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ sa metóda založená na porovnaní cien uplatňovaných v dotknutom členskom štáte s cenami uplatňovanými v iných členských štátoch má považovať za správnu.

Žalovaný vytkol súdu prvej inštancie, že tento porušil ustanovenie § 162 ods. 1 CSP, keď neprerušil konanie v prípade, kedy je prerušenie konania obligatórne. Odôvodnenie zamietnutia návrhu žalovaného na prerušenie konania považoval žalovaný za nedostatočné a vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia. K prerušeniu konania totižto malo dôjsť podľa názoru žalovaného z dôvodu podania podnetu na Protimonopolný úrad SR dňa 19.12.2016, na základe ktorého podnetu Protimonopolný úrad v zmysle § 22 ods. 1 písm. b) zákona č. 136/2001 Z.z. začal vykonávať prešetrovanie na účel zistenia, či je dôvod na začatie konania podľa citovaného zákona. Existovala tak zákonná prekážka rozhodnutia súdu vo veci samej. Rozhodnutie protimonopolného úradu by totižto bolo rozhodnutím príslušného orgánu o spáchaní iného správneho deliktu. Pokiaľ by teda bolo rozhodnuté, že činnosť žalobcu je zneužitím dominantného postavenia, tak súd prvej inštancie by bol takýmto rozhodnutím viazaný v súlade s ustanovením § 193 CSP. Právny význam takéhoto zistenia pre predmetné konanie by spočíval v tom, že ak by konanie žalobcu vo vzťahu k určovaniu výšky licenčných odmien v Sadzobníku pre rok 2015 a teda aj v 218 licenčných zmluvách, ktorými súčasne žalobca odôvodňuje aj výšku uplatňovaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, bolo zneužitím dominantného postavenia na trhu podľa § 8 ods. 2 písm. a/ zákona o ochrane hospodárskej súťaže, bolo by potom súčasne aj nekalým súťažným konaním podľa § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka a teda aj konaním v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ktoré nepožíva právnu ochranu podľa § 265 Obchodného zákonníka.

Vo vzťahu k primeranosti odmien žalobcu zdôraznil žalovaný dôkazné bremeno žalobcu, ktorého povinnosťou je tvrdenia žalovaného o neprimeranosti odmeny vyvrátiť a preukázať na základe objektívnych kritérií.

V neposlednom rade žalovaný odvolaním namietal nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku, čím došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd sa obrátil na Súdny dvor EÚ s prejudiciálnou otázkou, ktorú sformuloval tak ako pred súdom prvej inštancie v rámci svojho návrhu na prerušenie konania. V prípade vecného prejednania odvolania navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdil a zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Zároveň poukázal na množstvo súdnych rozhodnutí jednak z okresných a krajských súdov, ktorým bolo vyhovené v skutkovo a právne obdobných konaniach.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v § 379 nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na § 387 ods.2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

6. Súd prvej inštancie v predmetnom spore vykonal potrebné dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd poukazuje na výstižné a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje a len vo vzťahu k síce rozsiahlym, ale opakujúcim sa odvolacím námietkam udáva nasledovné.

7. Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná poskytnúť vo svojom právnom poriadku primerané opatrenia na zabezpečenie vymožitelnosti autorských práv. Dostupnosť primeraných opatrení by mala predstavovať jeden zo základných prvkov každého efektívne fungujúceho vnútroštátneho mechanizmu na dosiahnutie vymožitelnosti autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom. Cieľom takýchto opatrení je predovšetkým predchádzať konaniam, ktoré by smerovali k porušovaniu autorského práva, zadržať nelegálne vyhotovené rozmnoženiny diel a prístroje alebo zariadenia napomáhajúce vyhotovovaniu rozmnoženín, ako aj poskytnúť dostatočný dôkaz v prípade súdneho konania. Na európskej úrovni v oblasti ochrany autorských práv bola prijatá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29.04.2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, ktorú členské štáty Európskej únie, vrátane Slovenskej republiky transponovali do svojich právnych poriadkov ako minimálny štandard pre vymožitelnosť práv duševného vlastníctva, zahŕňajúc aj autorské právo a práva súvisiace s autorským právom. Táto smernica sa týka občianskoprávnej vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Do právneho poriadku Slovenskej republiky bola uvedená smernica transponovaná prijatím novely zákona č. 618/2003 Z.z.. Autorský zákon priznáva autorovi, do ktorého práva sa neoprávnené zasiahlo alebo ktorého právu hrozí neoprávnený zásah možnosť domáhať sa okrem iného aj vydania bezdôvodného obohatenia vo výške najmenej dvojnásobku odmeny, ktorá je obvyklá za získanie licencie pri obdobných zmluvných podmienkach v čase neoprávneného zásahu do práva. Pri ochrane autorských práv zaujíma významné a nezastupiteľné miesto kolektívna správa práv upravená v ustanovení § 78 až § 85 citovaného zákona. Jednou z najdôležitejších funkcií kolektívnej správy práv je umožnenie uplatnenia autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom vtedy, keď to nie je možné alebo účelné prostredníctvom individuálnej správy. Vzhľadom na veľký počet používateľov a použitie predmetov ochrany autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom na rôznych miestach a v rôznom čase, nemajú nositelia práv možnosť individuálne sledovať všetky takéto použitia, rokovať s používateľmi o podmienkach licenčnej zmluvy, uzatvárať tieto zmluvy a vyberať odmeny za použitie svojich predmetov ochrany. Licencia, teda súhlas na použitie od príslušného nositeľa autorských práv alebo práv súvisiacich

s autorským právom je potrebná v prípade poskytovania každej služby, ktorá zahŕňa použitie chráneného diela autora alebo iného predmetu ochrany, pričom licenciu je potrebné získať od všetkých nositeľov práv, ktorých predmety ochrany sa majú použiť. Veľmi dôležitú úlohu pri poskytovaní licencií tak zohráva kolektívna správa práv (§ 81 Autorského zákona), keďže individuálne vysporiadanie s každým z nositeľov práv v praxi nie je možné alebo je neúčelné. Kolektívna správa práv poskytuje nositeľom práv a používateľom služby, ktoré zahŕňajú poskytovanie licencií používateľom, spravovanie finančných príjmov z poskytnutia práv, platby nositeľom práv, ako aj ochranu a vymožiteľnosť práv a oprávnených nárokov.

8. Z vyššie uvedeného nepochybne vyplýva aktívna vecná legitímácia žalobcu pre nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z neoprávneného výkonu kolektívne spravovaného práva. Právna úvaha o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu postráda reálny základ, ak všeobecne známou skutočnosťou je to, že televízne vysielanie obsahuje nespočetné množstvo audiovizuálnych diel vysielaných v danom období a chránených autorským zákonom, teda podrobná identifikácia nositeľov práv, či už práva autorského alebo práva súvisiaceho s autorským právom s konkrétnou zmluvou s nositeľom práv je nereálna. Pokiaľ žalobca svoj nárok podporil odkazom na zoznam zmlúv zverejnený na internete, tak takýto dôkaz považoval aj odvolací súd za postačujúci na preukázanie oprávnenia žalobcu domáhať sa plnenia, ktoré je predmetom tohto sporu. Za neúčelné, až takmer za nemožné považoval aj odvolací súd vykonanie dokazovania v zmysle návrhu žalovaného.

9. Čo sa týka právnej úvahy žalovaného, že predmetom konania je bezdôvodné obohatenie a teda dôkazné bremeno vo vzťahu k základu a výške je na žalobcovi, odvolací súd uvádza, že z rozsudku napadnutého odvolaním je zrejмый vznik majetkového prospechu na strane žalovaného na úkor autorov, ktorých majetkové práva spravuje žalobca na základe Oprávnenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na výkon kolektívnej spravy práv č.k. MK-663/2010-70/6165 zo dňa 11.05.2010. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkových aj právnych záverov súdu prvej inštancie dopĺňa, že žalovaný v r. 2015 ako používateľ zasiahol prostredníctvom tzv. ďalšieho verejného prenosu vysielania (retransmisie) bez uzatvorenia hromadnej licenčnej zmluvy so žalobcom do majetkových práv autorov literárnych, dramatických, hudobno-dramatických, choreografických, audiovizuálnych, fotografických diel, diel výtvarného umenia, architektonických diel a diel úžitkového umenia, ktorých zastupuje žalobca. Nebolo sporné ani to, že odvolateľ v zmysle § 84 ods. 1 autorského zákona nepreukázal, že ten-ktorý nositeľ práv (k literárnym, dramatickým, hudobno-dramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým a dielam úžitkového umenia) výslovne vylúčil kolektívnu správu svojich práv, preto (keďže bolo v odbore použitia týchto predmetov ochrany udelené oprávnenie podľa § 80 autorského zákona) bol žalovaný ako používateľ povinný plniť svoje povinnosti vyplývajúce z použitia predmetu ochrany (aj povinnosť získať licenciu) prostredníctvom organizácie kolektívnej spravy, ktorej bolo udelené oprávnenie na výkon kolektívnej spravy vo vymedzenom odbore použitia predmetov ochrany, t.j. žalobcu. Použitie diel z uvádzaných odborov bez súhlasu nositeľov autorských práv k nim predstavuje neoprávnený zásah do práv ich nositeľov (autorov). Tento zásah na strane žalovaného zakladá majetkový prospech a na strane autorov, ktorých práva sú kolektívne spravované žalobcom, právo na jeho vydanie, t. j. na vydanie bezdôvodného obohatenia ako ustanovuje § 56 ods. 1 písm. g) autorského zákona.

10. V konaní pred súdom prvej inštancie aj v odvolacom konaní žalovaný tvrdil, že nebolo riadne preukázané vykonanie verejného prenosu z hľadiska početnosti neurčitej verejnosti (či je väčšia ako malá, alebo bezvýznamná) vo vzťahu k obsadenosti žalovaného s ohľadom na európsku judikatúru. Súdny dvor EÚ v rozsudku C-162/10 vo veci Phonographic Performance (Ireland) limited proti Írsku v rámci prejudiciálnej otázky konštatoval, že prevádzkovateľ hotelového zariadenia, ktorý poskytuje v izbách svojich hostí televízne alebo rozhlasové prijímače, do ktorých prenáša signál, je používateľom, ktorý uskutočňuje verejný prenos. V rozsudku zo dňa 07.12.2006 vo veci Sociedad General de Autores y Editores De Espana (SGAE) c/a Raffael Hoteles SA, sp. zn. C-306/05 Súdny dvor EÚ ako odpoveď na prejudiciálne otázky (bod 29 rozsudku) uviedol, že „Hoci samotné zabezpečenie fyzických zariadení nepredstavuje ako také verejný prenos v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/1/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientom, ktorí sú ubytovaní v izbách tohto zariadenia, predstavuje nezávisle od používanej techniky prenosu signálu verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 tejto smernice.“

11. Autorský zákon v § 56 ods. 1 písm. g) určil výšku bezdôvodného obohatenia pri neoprávnenom zásahu do práv autora (ktorým je v súdenom prípade verejný prenos uskutočnený žalovaným bez súhlasu nositeľov autorských práv k literárnym, dramatickým, hudobnodramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia) vo výške dvojnásobku odmeny obvyklej za získanie licencie pri obdobných zmluvných podmienkach v čase neoprávneného zásahu do tohto práva. Táto právna úprava je špeciálnou k právnej úprave bezdôvodného obohatenia v Občianskom zákonníku. Obvyklá odmena je taká, za akú boli v rozhodnom období skutočne poskytované licencie iným používateľom a za akú používateľa licenciu získali. Okresný súd vychádzal z odmeny podľa Sadzobníka žalobcu, na platení ktorej sa dohodol v licenčných zmluvách s inými subjektmi, čo ju robí v uvedených predmetoch autorskoprávnej ochrany v ekonomických podmienkach Slovenska odmenou obvyklou. Žalovaný považoval tieto zmluvy za absolútne neplatné pre zneužitie žalobcovho dominantného postavenia na trhu, ktoré ale nepreukázal. Odvolací súd dopĺňa, že aj podľa judikatúry NS ČR použiteľnej v právnom prostredí Slovenskej republiky možno sadzobníku organizácie kolektívnej správy v zásade prisúdiť hodnotu meradla výšky obvyklej autorskej odmeny (rozsudky sp. zn. 30Cdo/1759/2011 z 21.12.2012 alebo 30Cdo/2715/2015 z 27.01.2016). Aj v zmysle uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS/101/2011 sa obvyklosť licenčnej odmeny posudzuje podľa toho, za akú odmenu v čase neoprávneného zásahu do práv autorov orgán kolektívnej správy obvykle poskytoval licenciu iným užívateľom, teda za akú uzatváral hromadné licenčné zmluvy. Odvolací súd musí zdôrazniť, že žalovaný napriek neúspešným rokovaniam so žalobcom od r. 2015 nevyužil autorským zákonom (§ 82) danú možnosť požadovať, aby obsah hromadnej licenčnej zmluvy, vrátane odmeny za použitie spravovaných predmetov ochrany určil súd.

12. Taktiež vo vzťahu k dôkaznému bremenu vylúčenia kolektívnej správy práv je ustanovením § 84 ods. 1 Autorského zákona prenesené priamo dôkazné bremeno na používateľa, ktorý v zmysle § 84 ods. 1 Autorského zákona a contrario pokiaľ preukáže, že nositeľ práv výslovne vylúčil kolektívnu správu svojich práv, tak nie je povinný plniť svoje povinnosti vyplývajúce z použitia predmetu ochrany v prospech organizácie kolektívnej správy, ktorej bolo udelené oprávnenie na výkon kolektívnej správy vo vymedzenom odbore použitia predmetov ochrany. Žalovaný uvedené skutočnosti v konaní nepreukázal, preto je táto jeho odvolacia námietka nedôvodná.

13. Na potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie poukazuje navyše odvolací súd na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 4Co/103/2017, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 41Cob/131/2017, sp.zn. 12Co/339/2017, sp.zn. 16Co/168/2017, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/12/2019-257.

14. Odvolací súd sa otázkou prerušenia konania podľa § 162 ods. 1 CSP bližšie nezaoberal, keďže odvolanie žalovaného nesmerovalo proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh žalovaného na prerušenie konania zamietnutý a tak tento výrok nadobudol právoplatnosť. Navyše ak súd prvej inštancie právoplatne rozhodol o identickom návrhu žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd o opätovnom rovnakom návrhu nerozhodoval. V tomto zmysle sa jedná o prekážku res iudicata a preto nebolo dôvodné opakovane rozhodovať ak sa vo veci (návrhu na prerušenie konania § 162 ods. 1 písm. c) CSP právoplatne rozhodlo (§ 230 CSP) a zároveň neboli zistené vady právoplatného rozsudku v časti prerušenia konania a napokon ani vo veci samej (§ 365 ods. 2 s poukazom na ust. § 389 ods. 2 CSP).

15. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, teda úspešnému žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.
Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).